

FOIMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de suscripció

REUS. Pts. 1'50 al mes.

Fora. > 4'50 trimestre

Estranger. > 9

Número solt 5 céntims

Anuncis segons tarifa

ANY XI.

REUS, DIMECRES 6 DE SETEMBRE DE 1916

Núm. 203

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i telèfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA CREU.—EX PREPARADOR
ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinaries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

V Concurs Nacional d'Història de Catalunya

El dia 29 del passat agost, tingué lloc a Girona, ciutat on l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana» celebrarà l'any vinent el V Concurs Nacional d'Història de Catalunya, una conferència preparatoria que desenrollà el Conseller-Bibliotecari de l'Associació, doctor don Daniel Girona i Llagostera.

L'acte tingué lloc en la gran sala de festes del magnífic edifici de les Escoles Municipals d'aquella ciutat. La conferència anava particularment adreçada als mestres de les comarques gironines, que ompliren per complet el local. Assistíen a l'acte el senyor Durán, degà de les Escoles, i el senyor President de la Comissió Delegada a Girona de l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», doctor Mn. Josep Pou i Batlle.

El doctor Girona començà parlant sobre la gran i imprescindible necessitat d'educar els infants, o sia de desenroillar les llurs facultats intel·lectives, morals i sensitivas, en la nostra llengua catalana, i de la necessitat de ensenyar-los la Història de Catalunya, a fi que coneixent-la l'estimí, i inspirant-se en els seus fets glòriosos usin d'aquella conducta plena de la consciència nacional catalana, que dona aquella ciutadania que enlaira els individus i fa grans els pobles. Digué, com ells, els mestres d'infants d'ambdós sexes, són els que deuen infiltrar en les joves intel·ligències infantils, així idees de virtuts ciutadanes i han d'enmotllar llurs tendres cors en l'amor a la patria Catalunya. Exposà com la «Protectora» treballa ardentment i continua en aquest camp que deu acoblar tots els catalans, sense distinció d'idees, ja amb la creació de càtedres de llengua catalana a les Escoles Normals de Catalunya, la celebració de Concursos per a la publicació d'un llibre d'Història i altre de Geografia, enemics que amb la celebració d'un Concurs anual d'Història de Catalunya, havent-se celebrat ja en guany el quart, tots ells coronats d'un esplèndit

En el front romanès, prop d'Orsova

LA GUERRA

La situació als diferents fronts

Front occidental.—Les tropes britàniques, amb la cooperació de les franceses, atacaren als alemanys en varis punts del front.

Els aliats ocuparen part de la població de Guinchy i Guillemont i avancaren la seva línia 500 iardes a l'est de Guillemont.

A l'est de la granja de Mauquet els aliats se mantenien en quasi tots els punts conquerits.

Els alemanys sofriren considerables pèrdues al contraatacar.

Ferem varis centenars de presoners.

Front rus.—Els russos feren un nou avanç cap a Lemberg en la regió de Brzezanki.

En els Cárpatos conqueriren unes altures prop de la frontera hongaresa.

Front del Caucas.—Els russos atacaren als turcs en la regió del llac Van, utilitzant els automòbils blindats britànics.

En la regió d'Ognot els russos feren 550 prenons.

Les victories dels romanesos

Els austriacs confessen les seves derrotes. Heu's-aquí lo que diuen en un parte oficial:

En el front romanès, prop d'Orsova

ascendent reiximen, i anuncia que el vinent Concurs, celebrador en 1917, tindrà lloc a Girona.

La conferència transcrita despertà gran entusiasme entre els presents, fent-se els més esperançadors auguris de l'èxit que es prepara per al V Concurs Nacional d'Història, i valent al doctor Girona i Llagostera, que tan magnificament sabé desplegar el tema del seu parlament, les més efusives felicitacions de la concurrencia selecte que devotament l'havia escoltat.

II de setembre

RAFEL DE CASANOVA

Tot bon catalanista deu posseir-ne l'estatua PROPIETA EXCLUSIVA DE LA CASA

ESTEVA I C.A.

Passeig de Gracia, 18.—Barcelona

: Del 1 al 11 de setembre :

FREUS EXCEPCIONALS

De venda en la nostra botiga.

Alt 133 cm. a pts. 60

» 40 » a » 15

Decoració bronze

i després de cinc dies de violenta lluita, retirarem nostres tropes a la vora oest, prop de Hermanstad, al nord de Krostad, perseguint els romanesos a nostres tropes. En els monts de Gior-gio se desarrollen noves accions.

Nota Agrícola

PROGRESOS DE L'ENOLOGIA I DE LA QUÍMICA ENOLÓGICA.—LES CIENCIES ENOLÒGIQUES A L'ESPANYA

Dels descobriments del gran Pasteur en endavant, tant l'Enologia com la Química Enològica han progresat considerablement. Ottavi, Cetollini, Pasatet, Mathieu, Sémichou, Rool, etc., han continuat l'obra de tant eminent savi i a passos agradables aquests dugués ciencies han arribat a posar-se al nivell de les demés.

Entre les noves pràctiques enològiques, mereixen especial menció: la pasteurització, les llevadures sèl-lectionades, l'extracció per difusió i èt-mosi, l'empleu del sulfurós líquid, etzeta; i de la Química Enològica, els nous mètodes d'investigació dels antisèptics, la determinació de l'alcohol per les temperatures crítiques de disolució i els rescents mètodes electro-químics que amb uns minuts de treball se determinen substàncies que, seguint els mètodes antics, trigarien variades hores.

A Espanya fins l'any passat no existien enològs; per consegüent, no pot saber-se encara quina és l'aptitud dels espanyols en dita ciència, havent-se tingut d'encarregar de sos estudis i vulgarització el cos d'enginyers agrònoms, que encara que no comparables als treballs amb els dels enològs estrangers, mereixen especial menció els portats a cab pels directors de les Estacions Enològiques de Reus, Haro i Vilafranca, senyors Oliveras, Manzo de Zúñiga i Mestre; ara bé: el que si és digno d'elogis i admiracions, és l'estudi portat a cab per don Anton de la Sotilla, que des de la subdivisió de la Escola de Viticultura i Enologia de nostra ciutat, ha publicat una brillant obr. d'Electro-química i ha ideat una multitud d'aparells analítics de gran valúia, entre ells, un per a l'investigació

ciò dels borats, examinant el color de la flama, el qual vé a substituir a l'antic mètode de recullir l'éter metilbòric i inflamar-lo; l'esquema i descripció de aquest enginyós aparell, fou publicat fa temps en l'important revista científica «Ibérica».

Rebi el senyor Sotilla des d'aquestes humils columnes, una vegada més, la cordial felicitació de son deixable, el qual desitjarà que els enològs espanyols sapiguessin aprofitar les il·lusions de tan distint professor, que és una de les glòries actuals del cos de enginyers agrònoms.

JOSEP MARIMÓN PEDRET.
Enològ.

Reus, agost 1916.

Nacionalisme i Socialisme

Sobre aquest sugestiu tema, escriu en «El Socialista», de Madrid, el vol-gut company en la premsa, J. Recasens i Mercadé:

«Para los socialistas españoles es un problema completamente nuevo el llamado problema catalán, o sea del nacionalismo. Salvo contadísimas excepciones, se tiene un desconocimiento absoluto y lamentable de las aspiraciones nacionalistas de Cataluña, cuya ignorancia es causa de que se juzgue erróneamente un ideal que, lejos de estar en pugna con el Socialismo, debiera estar incorporado al programa de reivindicaciones inmediatas de nuestro partido, y aprovechado por los socialistas para dar nuevos impulsos a nuestras fuerzas y para ganar adeptos a nuestra causa de redención humana.

¿Qué es el nacionalismo? ¿Qué quieren los nacionalistas catalanes? He aquí lo que previamente conviene puntualizar. No se trata de separatismo, de odio a la patria, de rivalidad con las demás regiones de España, como generalmente se cree en Madrid. ¡Cómo nos refiamos los catalanes de estas cosazas estupendas, fabricadas en la desequilibrada imaginación de políticos ruidosamente—como el de la izquierda catalana—! Vamos, pues, los socialistas, a cometer el gran error de combatir el nacionalismo y de ponernos enfrente de la masa nacionalista?

Por amor al partido, por el interés

que debemos tener en verle fuerte y

pujante, por tratarse de una aspiración noble y justa, por hacer honor a

la historia y al carácter de la Interna-

cional socialista, se impone que haga-

mos nuestras reivindicaciones na-

cionalistas, que las aceptemos inte-

gramente y que nos dispongamos a

impulsar y a encauzar el nacio-

nismo.

No hacerlo sería inhábil, impolítico,

altamente perjudicial.

J. RECASENS i MERCADÉ.

La política

Calendari parlamentari

Oficialment se diu que en la segona sessió que celebri el Congrés, es dir, el dissabte 23 de l'actual, el ministre d'Hisenda donarà lectura del projecte de pressupostos i dels complementaris, que excedeixen de 20.

La segona sessió de la Cambra popular l'ompliranà, casi per complet, el senyor Alba, perquè ademés de la lectura de tots aqueixos projectes, pronunciarà un discurs que serà una minuciosa exposició de l'estat present de l'Hisenda espanyola i un programa

detalat que apunti orientacions per al perevidre.

Desseguida se renuarà la discussió del projecte sobre beneficis extraordinaris per la guerra.

Apart de la fórmula proposada pel ministre d'Hisenda en la última sessió, el projecte sofrirà altres modificacions que podrán obrir camí a l'arranjament i a la concòrdia.

Aprovat aquest projecte o pot ser simultàniament amb ell, se discutirà el de les lleis complementaries.

Després els pressupostos extraordinaris, en els que van inclosos el plan d'obres públiques, la construcció de edificis escolars, les millores dels serveis de correus i telègrafs, els projectes relatius a la defensa nacional, etc., i per últim, el pressupost ordinari.

Justa protesta

Ha sigut enviada la següent comunicació:

«Es amb pregón dolor que la Junta Permanent de l'Unió Catalanista s'ha enterat del propòsit d'aqueix Ajuntament de la vostra presidència, consistent en voler enderrocar, per motius accidentals, el monument d'aqueixa vila conegut per la torre de Sant Macià, destruint així una de les més belles característiques de la població.

Fóra això atentar a l'estructura integral de la vila, a qó que dóna a cada poble una fisonomia particular, i per això la Unió Catalanista que vetlla pel manteniment de la personalitat nacional de tota Catalunya, us prega que revoqueu el propòsit i, que pel bon nom de la vila de Canet, us convertiu en intel·ligents defensors dels tresors monumentals llegats a la població per una tradició honrosa.

Visqueu, senyor, molts anys.

Barcelona 20 d'agost de 1916.—El President accidental, Pere Manen i Artés.—El secretari general, Ricard

Honorable senyor Batlle de la Vila de Canet de Mar.»

Eleccions parciales

Com anunciaríem, s'ha publicat un decret disposant que el diumenge 24 del corrent se procedeixi a les eleccions de senador per la província de Burgos i diputats a Corts en els districtes de Sorbas, Illescas, Vergara, Orense, Rivadavia, Pamplona, Belmonete, Xàtiva, Plasencia, Girona i Almadén, amb arreglo a les disposicions de la llei electoral de 8 d'agost de 1907, i tenint molt en compte que es tracta d'una nova convocatoria, als fins previstos per la citada llei electoral per a totes les operacions relacionades amb la elecció.

Les festes majors

A LES BORGES DEL CAMP

DIA 7

Al migdia, repicament general de campanes, tronades, empaliament de façanes, cerca-vila i repartiment d'almoines als pobres de la població. A les nou de la nit professó. A les deu, funcions religioses i a la sortida SARDANES al replà de l'església.

DIA 8

A les 5 del matí; tronades, dianes i misses fins a les 8. A dos quarts de deu, sortida de Cà la Vila de la comunitat oficial composta de nois de l'escola municipal amb son artístic, però, banda d'Arbucies, comissió de festes, esbart de nenes que portarán amb riñones safates la corona que el poble de les Borges ofereix a sa Patrona la Mare de Déu de la Riera; clero, orquestra de Martorell, Ajuntament i autoritats. A les deu, gran funció religiosa i seguidament se beneirà l'artístic penó que'l fill predilecte de la vila en Jaume Sans regala als nois de l'escola pública municipal.

A la sortida, BALL DE SARDANES.

A les 3 de la tarda, concerts en els cafès del Teatre i del Recreu. A les 5, cant de vespres i professó, acabada la qual es ballaran SARDANES.

A les onze de la nit, serenades per les orquestres, cerca-vila, balls de societat en l'Euterpe i Envelat.

DIA 9

A la matinada, tronades i cerca-vila, a les 11, funció religiosa i professó. A la sortida SARDANES.

A les tres de la tarda, concerts en els cafès esmentats; a les 5, balls de societat; a les 10 de la nit serenades i balls com en el dia anterior.

DIA 10

Al matí, tronades, cerca-vila i misses; a la tarda, jocs de cossos, curses a peu, amb bicicletes, de cintes, etc. i balls de societat.

Notes: Les sardanes seran executades per la cobla «La Principal» d'Arbucies.

Els dies 8 i 10 hi hauran bitllets de anada i tornada pel carril a 55 céntims que serviran per retornar el mateix dia i l'endemà al matí.

A FALSET

DIA 6

A migdia tritlleig de campanes i engageda de trets.

A les 4 cerca-vila pels gegants, vitrines i nanos amb acompanyament de les típiques gralles.

A les 9 completes, aviant-se pels diables gran nombre de carretilles.

A les 10, concert per la banda a la plaça de la Cortera i Sardanes.

DIA 7

A les 7 multitud d'infantíoles parells encatifarán els carrers de la vila espargint espígl, romaní i altres herbes aromoses al só de la banda que tocarà sel·lectes peces.

A les 9 Festa Benéfica i repartiment de bonos als pobres.

A les 10 funció religiosa.

A les 12 processó de la vila a la plaça de la Cortera, i dispar d'un ramell de focs japonesos.

A la 1 les clàssiques Dances repartiran sabrosos cocs mentres la banda tocarà inspirades composicions musicals.

A les 5 lluïda processó. En dit acte s'estrenarà una preciosa Bandera, valliosa ofrena del Rvnt. Arxiprest d'aquesta vila mossén Josep M. Dalmau. Traca valenciana.

A les 8, a la Cortera, que estarà formosament il·luminada a la valenciana, el típic i popular «Ball de coques».

A les 11, espectacles teatrals i altres divertiments a les societats «La Artesana» i «Il·lustració Obrera».

DIA 8

A les 7, «Matinades» per la Banda.

A les 8, Cossos d'homes i cavalls, concedint-se importants premis als vencedors.

A les 10, lluïda processó i solemne ofici.

A les 4 se lliurará a la plaça de la Cortera una gran «Batalla de flocs, confetti i serpentines» amb concorrença de nombrosos carraiges artística-ment adornats.

A les 8, «Ball de coques».

A les 11, esplèndides funcions de teatre i variats divertiments en les societats recreatives.

DIA 9

A les 3, gran Cursa de bicicletes al carrer del Pont, disputant-se precioses cintes.

A les 5, joios «Ball de Rams» a la societat «Il·lustració Obrera».

A les 8, «Ball de coques».

A les 11, bonic i variat Castell de focs artificials, i sorprenents coets voladors.

DIA 10

Inauguració oficial del grup Escolar

A les 11. Rebuda de les Autoritats civils i eclesiàstica i demés personalitats convidades a la festa.

A les 12. Missa i recepció a l'Abadia. A la 1. Apet oficial al teatre de «La Artesana».

A les 3. Inauguració del nou Edifici Escolar i repartiment de llibretes d'estalvi als escolars mutualistes.

Exposició de documents gràfics (fotografies dibuixos) referents al Temple Nacional de la Sagrada Família a Barcelona.

A les 5. Festa de la flor, a benefici de l'Hospital.

A les 8. Ball de coques, espectacles i balls a les Societats.

RETALLS i COMENTARIS

Aqueix subjecte a qui tothom coneix sense necessitat de que se'n nomeni pel seu nom, aqueix *maestro tabajero*, el qui ens ha causat més ratos de divertiment i ha sigut motiu de més rials en aquesta redacció amb les seves pallassades; en els «Chispazos» (ont ets xispa?) d'ahir es dol d'una manera amarga de que «Diario de Reus» i «La Veu del Camp» no continúin la polémica que sostingueren dies enrera, i encara més es dol de que els elements de la Lliga i del «Centro Dinástico» no hagin trencat d'una manera sorollosa.

El molt totxo de xispero, ja es veia novament amo del cotarro, i així ho pregonava en les converses amb els seus íntims.

Amb la «Patriótica» desfeta, tornarem a governar...

Reposi, reposi una temporadeta més; que per ara estan verdes.

En Mella ha dit en un discurs que ha pronunciat a la Corunya:

«Yo fui el primero que habló de regionalismo en el Parlamento; yo nombré por primera vez, con escándalo de muchos, la monarquía federativa; yo reivindiqué para todas las regiones el pase toral propio de Vasconia, y cuando el doctor Robert habló del regionalismo, hubo de leer mi discurso anterior; yo levanté bandera en favor de las regiones, y entonces, al luchar por las libertades regionales, vi pasar por mi imaginación la imagen atormentada de esta Irlanda del Mediodía, de esta región que el inmortal poeta Gálvez llamó Suavia irredenta; yo ví a Vasconia libre, con sus fueros, y a Navarra, y a la noble Cataluña, que fundamenta sus aspiraciones en los fueros mismos de los condes de Barcelona; allí donde llegan las ondas del Mediterráneo trayendo cultura y donde se siente la influencia provenzal, y yo sentí la opresión de Galicia y juntando la voz de las libertades a esta voz de tristeza, defendí la causa de todas las regiones en el Parlamento, hablando en medio del artificio político, que clasifica mal a los hombres y tiene errores de juicio, siendo un botánico que pone violetas junto a cardos y colocó hombres como yo, que son considerados como de otras épocas, junto a los llamados portavoces del progreso.»

A les 9, «Matinades» per la Banda.

A les 8, Cossos d'homes i cavalls, concedint-se importants premis als vencedors.

A les 10, lluïda processó i solemne ofici.

A les 4 se lliurará a la plaça de la Cortera una gran «Batalla de flocs, confetti i serpentines» amb concorrença de nombrosos carraiges artística-ment adornats.

A les 8, «Ball de coques».

A les 11, esplèndides funcions de teatre i variats divertiments en les societats recreatives.

A les 3, gran Cursa de bicicletes al carrer del Pont, disputant-se precioses cintes.

A les 5, joios «Ball de Rams» a la societat «Il·lustració Obrera».

A les 8, «Ball de coques».

A les 11, bonic i variat Castell de focs artificials, i sorprenents coets voladors.

A les 12. Missa i recepció a l'Abadia. A la 1. Apet oficial al teatre de «La Artesana».

A les 3. Inauguració del nou Edifici Escolar i repartiment de llibretes d'estalvi als escolars mutualistes.

Exposició de documents gràfics (fotografies dibuixos) referents al Temple Nacional de la Sagrada Família a Barcelona.

A les 5. Festa de la flor, a benefici de l'Hospital.

A les 8. Ball de coques, espectacles i balls a les Societats.

Aquesta suposada «habilitat» del senyor Rahola, per quedar bé amb l'idioma i tot el demés d'official que assistia a la poètica festa, i a la vegada amb el poble català.

Mes el que hi ha d'absolutament cert, és que don Frederic Rahola, resistint a tots els «complots», pronuncià el SEU DISCUS TOT EN CATALÀ: Sols digué unes paraules en castellà al començament, adressades a l'infanta, i a ningú més que a l'Altesa, no DONANT EXCUSES perquè anava a parlar en català, sinó recordant-li que era aquell moment el tercer d'una sèrie de Jocs en els quals la reiala se ha vingut a retrat homenatge a la nostra llengua.

Els de 1888, de Barcelona, presidits per la Reina Cristina, en els quals el discurs presidencial li fou adreçat en català.

En els de 1908, al Bruc, en els quals el mateix don Frederic Rahola parlà en català a la Reina de la Festa, la malaurada infanta donya María Teresa; i els de Berga, d'enguany, en els quals anava a parlar en català.

Dites aquestes paraules, que són un anunc i no una justificació, don Frederic Rahola, dirigint-se a l'infanta, al ministre i autoritats, i a tothom, començà el seu parlament, tot ell en la nostra única llengua.

Aquesta és la veritat, que no's pot amagar, perquè, a més dels periodistes contemporitzadors, n'hi havia que no ho eren, i amb els tot el poble bergadà.

Heu-s'quí com estarà format el Comitè:

President, Anton García Quejido; vis president, Joaquim Sóller (máquines); secretari, Félix Galán Eguizábal; vis-secretari, Gaietà Redondo (Art de Imprimir); tresorer-comptador, Aureli de la Riva (ídem); vocals: Lluïc Gil (enquadernador), Marián Labajos (máquines), Salvador Losa (enquadernador) i Eusebi Sanabria (Art d'Imprimir).

Conflictes

Els constructors mecànics de Barcelona s'han reunit en nombre de 120, acordant declarar la vaga en la fundació de Torres i Bordes, per haver despedit el patró a un delegat de la Societat en aquell taller.

—Els miners de la «Hullera» de Túro, que estaven en vaga per haver sigut despedits dos companys, renaren dilluns la feina. El Sindicat gestiona la fórmula d'avenencia amb els patrons.

—L'atur d'hortelans de València ha fracassat.

Les rendes de l'obrer

Treballant en la fàbrica d'electricitat de Tarragona el paleta Josep Cusidó Gay, de 30 anys, casat, caiguerà d'amunt l'alambre de 25.000 volts, quedant mort instantàniament.

Deixa dos fills de curta edat.

Visita d'inspecció

Se troba girant la reglamentaria visita d'inspecció en els principals tallers i fàbriques d'aquesta ciutat l'inspector provincial del treball, don Martí Návarro.

Els obrers anglesos

Comunicuen de Londres que'l dia 4 del corrent tingué lloc a Birmingham la sessió d'obertura del Congrés anual de Sindicats obrers. Les sessions duraran tota la setmana.

Constitueixen els Sindicats una Federació d'Associacions obreres en número de 200 aproximadament.

No manca diari que no aprofiti

que la suposada «habilitat» del senyor Rahola, per quedar bé amb l'idioma i tot el demés d'official que assistia a la poètica festa, i a la vegada amb el poble català.

Mes el que hi ha d'absolutament cert, és que don Frederic Rahola, resistint a tots els «complots», pronuncià el SEU DISCUS TOT EN CATALÀ: Sols digué unes paraules en castellà al començament, adressades a l'infanta, i a ningú més que a l'Altesa, no DONANT EXCUSES perquè anava a parlar en català, sinó recordant-li que era aquell moment el tercer d'una sèrie de Jocs en els quals la reiala se ha vingut a retrat homenatge a la nostra llengua.

Els de 1888, de Barcelona, presidits per la Reina Cristina, en els quals el discurs presidencial li fou adreçat en català.

En els de 1908, al Bruc, en els quals el mateix don Frederic Rahola parlà en català a la Reina de la Festa, la malaurada infanta donya María Teresa; i els de Berga, d'enguany, en els quals anava a parlar en català.

Dites aquestes paraules, que són un anunc i no una justificació, don Frederic Rahola, dirigint-se a l'infanta, al minist

el dia 3 d'octubre pròxim, a les 12 del matí, per a l'adjudicació en pública subasta de les obres d'instal·lació de la línia telefònica interurbana Gràndesa-Elsset-Reus, baix el tipus de 73.850 pessetes, import del pressupost de contracta.

EN VENDA.—Ho està un antic taller de compostures de tota classe d'objectes.—Ne donarán raó a l'arraval baix de Jesús, núm. 26, baixos.

Han sigut nomenats mestres interns de La Bisbal del Penadès, don Joaquim Añor Valverde; de Palma, don Andreu Pol Pujol; de Barberà, don Severi Ortiga Lloro; de la Beneficència de Tarragona, don Joan Arrom Martí.

Xorisso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns de tocino escullides i fresques

De vendà:

Josep Navàs, carrer Galanes.

La guardia civil de Riudecols participa la detenció de Josep Baget, d'Alforja autor de l'incendi d'una finca del seu conveït Josep Aragones.

Se cediran barato una màquina de moldre ametelles i altres utensilis concernents al ram de la pasteleria.

Per a informes dirigir-se en aquesta impremta.

El Dr. A. TORT NICOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clínic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT

el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Cafè d'Esanya.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5.

Telèfon número 78.

Fa falta

Dependent i
Aprendent

per a un comerç de
Merceria i Novetats
aquesta.

Informarán en aquesta impremta.

Comercial

CANVIS CORRENTS

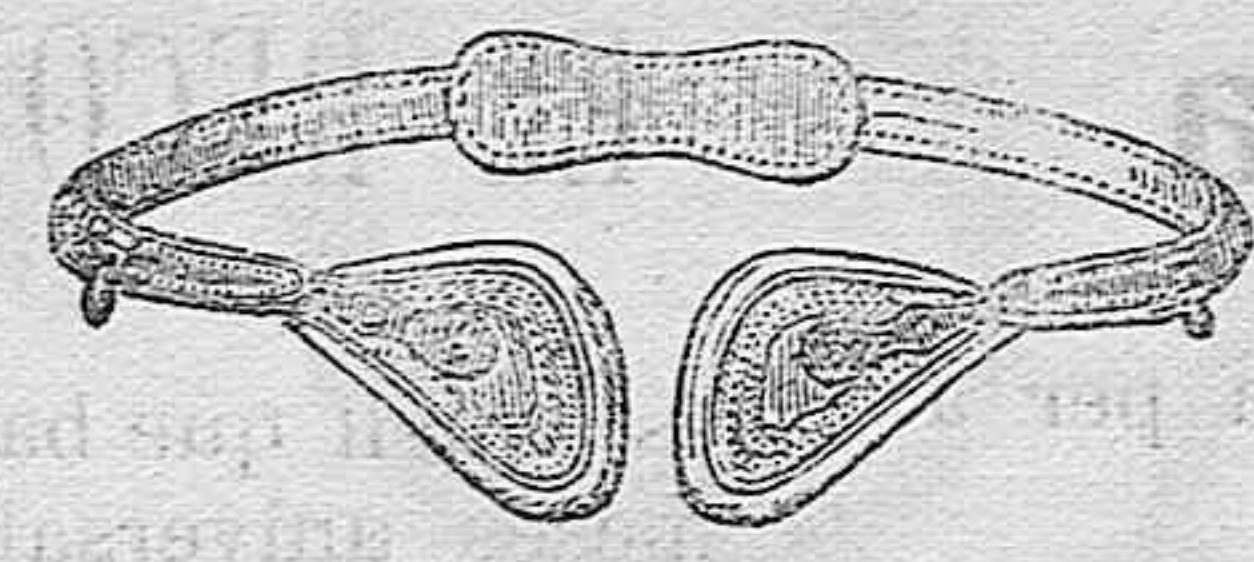
donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comerç de la plaça de Reus.

ESTRANGERS

Londres	90 dpl.	ops.	din.
Idem xequé..	..	..	..
Paris idem..	..	..	..
Berlin idem..	..	..	..
Marsella vista..	..	..	..
Hamburg vista..	..	..	..

VALORS LOCALS

	Canvi anterior de operacions.	Valor nominal	Preu
455	Gas Reusense	250	—
600	Industrial Harinera	500	—
615	Banco de Reus de Descuentos i Préstamos.	500	—
500	Oblns. Electra Reusense.	500	—
25	Companyia Reusense de Tramvías, S. A.	250	—
200	Idem id., Serie B.	500	—
400	Électrica Reusense.	500	—
2600	Institut P. Mata.	2500	—
520	Institut P. Mata.	500	—
160	Empresa Hidrofónica	369'50	—
523-50	Obligacions Manicomio Reusense.	500	—
	Carburós de Teruel.	500	—
50	Pantán Riudecanyes.	50	—

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases deslumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquera en que consisteix així dolència, i sens comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs molt docs els que saben col·locar-los, rarissims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL

CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clausolles, de Barcelona i mon establiment de Reus.

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebeldes que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàstics. Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada.

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopèdia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meva clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit

SENSE aquesta marca

l'aparell **NO** és un «Gramófon»

: : Catálegs gratis : :

DIPÓSIT DE RELOJERIA.—RELOJES DE BUTXACA i DESPERTADORES DES DE 2'90 PESSETES

que cosa casa meva, s'ha establert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres don Isidro Pons núm n 16

Miracle! En els kioscos de la plaça del Rei i de la plaça de la Constitució s'han posat a la venda les obres d'una pesseta amb un uixanta per cent de descompte o sigui al preu inverosímil de

20 CÉNTIMS

S'envien a fora sense augment de preu.—Les demandes a nom de Fills d'Emili Bolart o de Josep Borrell.

TIPOGRAFÍA CATALANA.—LLOVERA, 23

Companyía del Gramófon

SOCIETAT ANÒNIMA ESPANYOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramótono

De venda: R. Perpiñá.

Major, 22.—REUS.—Despatx: 24, pral

DEPÒSITS DE RELOJERIA.—RELOJES DE BUTXACA i DESPERTADORES DES DE 2'90 PESSETES

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic

DEL Doctor **A. FRIAS**

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia

Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL Dr. CAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíiques dels Drs. Olshaussen, de Munich, i Pfaundier

OPERACIONS.—Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. - REUS

Comerç de Ferreteria i Quincalla

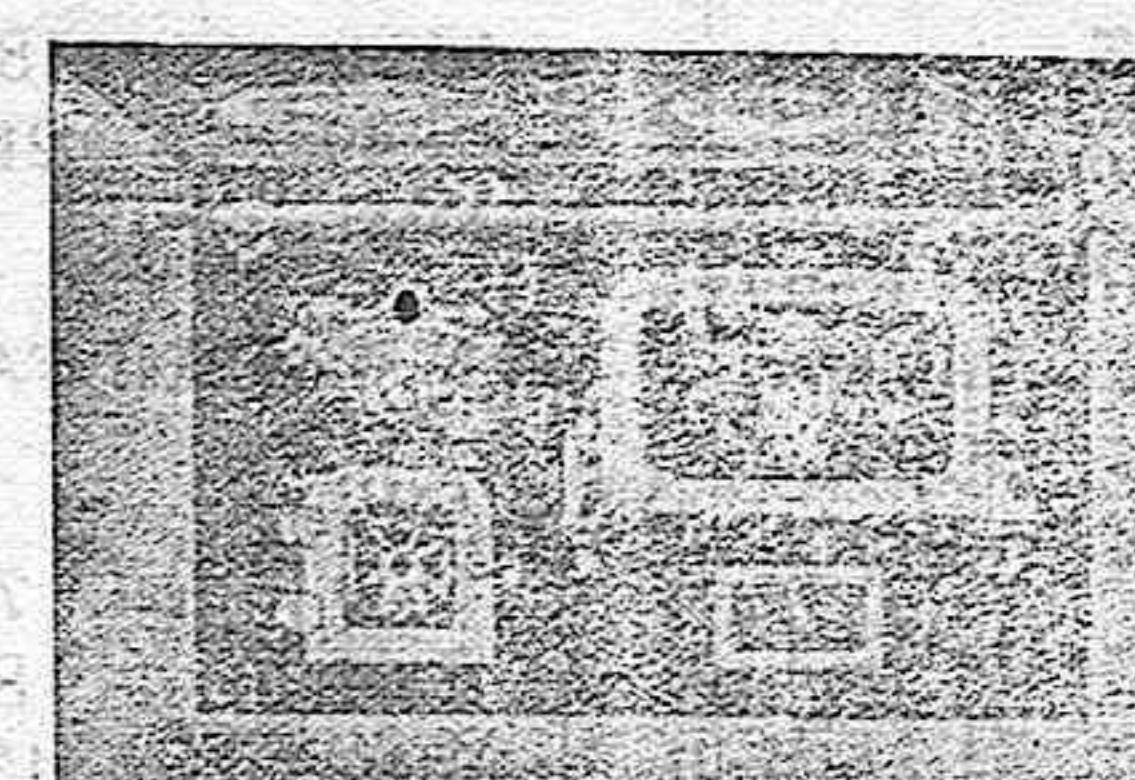
Material per a mines i obres públiques. -- Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30.—Telèfon 220.—REUS

Cuines econòmiques

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assenyalades i garantides de ínim consum de combustible,

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

CARBÓ MINERAL AGLOMERAT

PER A CUINES ECONÒMICHES I CALEFACCIÓ

30 per 100 més econòmic que'l Koc

COTISEM: Carbons asturians i regionals en grans cantitats.

ENCARRECS: Recs, 15, primer, 1.ª (Travessia Sant Joan). Telèfon 185.

COL·LEGI D'INTERNS DE L'INSTITUT

DIRIGIT PER

Don Joan Ollé Vallés

DIRECTOR ESPIRITUAL:

Rvnt. Dr. Don Ramón Minguell

Capellà del mateix Institut

Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càcul Mercantil, Teneduría de Llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francés, Mecanografia, Solfeig i Piano.

-- Entrada per la plaça d'Hèrcules --

EL CAS MES ENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afecions transitòries constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparéixer tot seguit la fadiga que oprimia i dificultava la respiació.

Es venen a 2 rals capsas.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agnès, 80 - REUS

IBARRA i C.^A S. en C.-Sevilla

Línia regular de grans vapors

Tots els DIJOUS sortida fixa del port de TARRAGONA per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cadiz (admetent carregada per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril, Corunya, Ferrol, Aviles, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya, amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia, amb traster al vapor Luarca núm. 3, i per la Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa «Denia i d'Anzin».

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Spbre.	7	Vapor	Cabo Roca
"	14	"	Corona
"	21	"	Oropesa
"	28	"	Peñas

Spbre.	8	Vapor	Cabo Oropesa
"	15	"	Peñas
"	22	"	San Vicente
"	29	"	San Sebastián

Ferrocarrils

Servei de trens que regeix des del 1 de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surta 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	» 8'33	» 10'36 r
» 9'20	» 12'47 c	
» 13'00	» 16'15 o	
» 15'23	» 19'24 m	
» 19'49	» 21'53 e	

DE BARCELONA A REUS

Surta 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	» 8'33	» 10'36 r
» 9'20	» 12'47 c	
» 13'00	» 16'15 o	
» 15'23	» 19'24 m	
» 19'49	» 21'53 e	

DE REUS A TARRAGONA

Surta 7'38 arriba 8'11 m	» 9'56	» 10'30 m
» 12'54	» 13'24	
» 14'30	» 15' m	
» 18'8	» 18'35 c	
» 20'50	» 21'34 m	

DE TARRAGONA A REUS

Surta 7'35 arriba 8'10 c	» 9'10	» 9'50
» 12'17	» 12'45 m	
» 16'36	» 17'14 m	
» 19'25	» 20'03 m	

DE REUS A FALSET I MORA

Surta 7'17 surt 9'29 arriba 10'37 m	» 10'41	» 11'19	» 11'44 r
» 13'17	» 14'24	» 14'58 c	
» 16'30	» 18'57	» 19'47 m	
» 19'49	» 21'11	» 21'47 m	
» 22'01	» 23'5 e		

DE MORA I FALSET A REUS

Surta 6'13 arriba 7'17 e	» 6'30 surt 7'42	» 8'39 m
» 7'01	» 8'43	» 10'19 m
» 12'17	» 13'11	» 14'03 e
» 17'27	» 19'12	» 20'59 m
» 20'14	» 20'48	» 21'20 r

DE REUS A LLEIDA

Surta 8'22 arriba 11'22 c	» 13'35	» 20'5 m
» 17'59	» 22'13 m	
» 20'30	» 0'22 m	

DE LLEIDA A REUS

Surta 5'30 arriba 9'46 m	» 8'29	» 12'29 m
» 11'56	» 20'17	
» 15'	» 17'58 c	

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia	6'11 (fins a Benicarló) — 9'18 — 11'15 — 17'7	(fins a Benicarló) — 0'2.
Arriben a Salou de Valencia	4'19 — 9'17 (precedent de Benicarló) —	15'45 — 18'38.

Litinoides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'ímpotent.

NOVA LÁMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1|2 Watt

Gran potència lluminosa. -- Consum veritat.

Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vostres electricistes.

Concessionari i depositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Texidò. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35.—PROP DE LES RAMBLES

Representant en aquesta província

JOSEP BALDRICH
SANT ELIES, 2, 2.º, 1.º REUS

TARIFS

Per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana	En 4.ª plana

</tbl_r